

České a československé právní dějiny

Úvod a periodizace českých právních dějin

Ladislav Vojáček

- základní literatura
- právní historici a učebnice českých (československých) právních dějin
- periodizace českých právních dějin
- základní pojmy

České právní dějiny

2. upravené vydání

Ladislav Vojáček
Karel Schelle
Vilém Knoll

Vydavatelství
a nakladatelství
Aleš Čeněk, s.r.o.

PRAKTIKUM

Z ČESKÝCH PRÁVNÍCH DĚJIN

2. upravené vydání

KAREL SCHELLE a kol.

Darováno p. Dr. Čelakovskému 9/10 1892.

Prof. dr. JAROMÍR ČELAKOVSKÝ.

Fotografie vyrobena Dr. Šnajdem.

POVŠECHNÉ
ČESKÉ DĚJINY PRÁVNÍ.

NAPSÁL

JUD^{R.} JAROMÍR ČELAKOVSKÝ,

C. K. PROFESSOR ČESKÝCH DĚJIN PRÁVNÍCH NA UNIVERSITĚ PRAŽSKÉ.

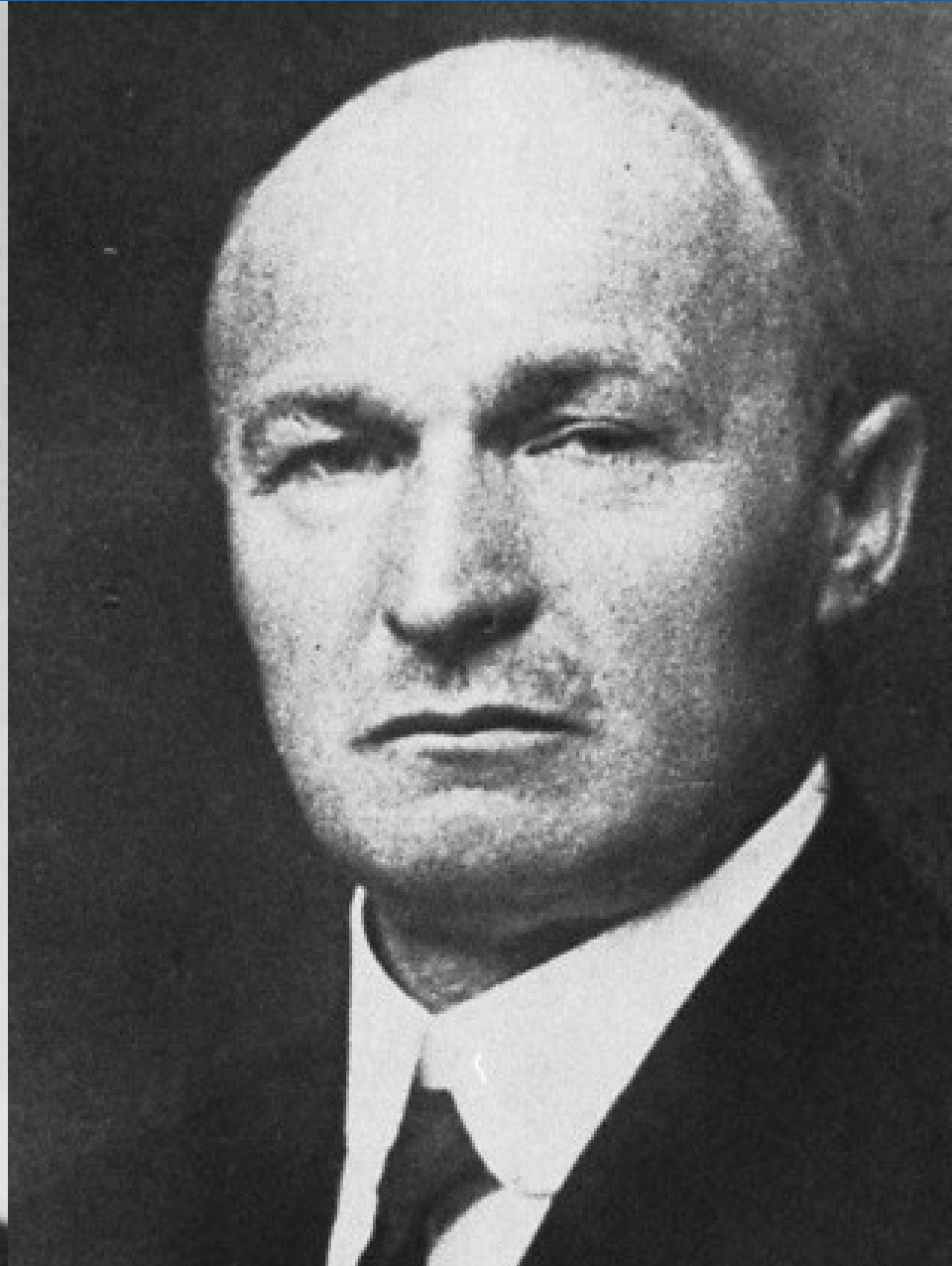
2492 P. 112.

(Vyňato z »Ottova Slovníku Naučného«.)

V PRAZE.
TISKEM J. OTTY. — NÁKLADEM VLASTNÍM.
1892.

František Čáda

Bohumil Baxa

KNIHOVNA ČESKOSLOV. AKADEMICKÉHO SPOLKU «PRÁVNÍK» V BRNĚ

DĚJINY PRÁVA

na území republiky československé.

Pro potřeby universitních posluchačů napsal

JUDr. & PhDr. Bohumil Baxa,

řádný profesor Masarykovy university v Brně.

SVAZEK XX

V BRNĚ 1935

Nákladem českoslov. akademického spolku «Právnik» v Brně. - Typos, Brno.

*Kaděblus Vojáček
Kolešová*

Nákladem československého akademického spolku Právnik v Brně 1935, Typos Brno

JUDr. & PhDr. Bohumil Baxa,

řádný profesor Masarykovy university v Brně

DĚJINY PRÁVA

na území republiky československé

Prof. JUDr. KAREL KADLEC,
† 4. XII. 1928.

KAREL VELIKÝ BYL BÍBR.

DR MILOSLAV STIEBER.

DĚJINY
VEŘEJNÉHO PRÁVA
VE STŘEDNÍ EVROPĚ.

NAPSAL

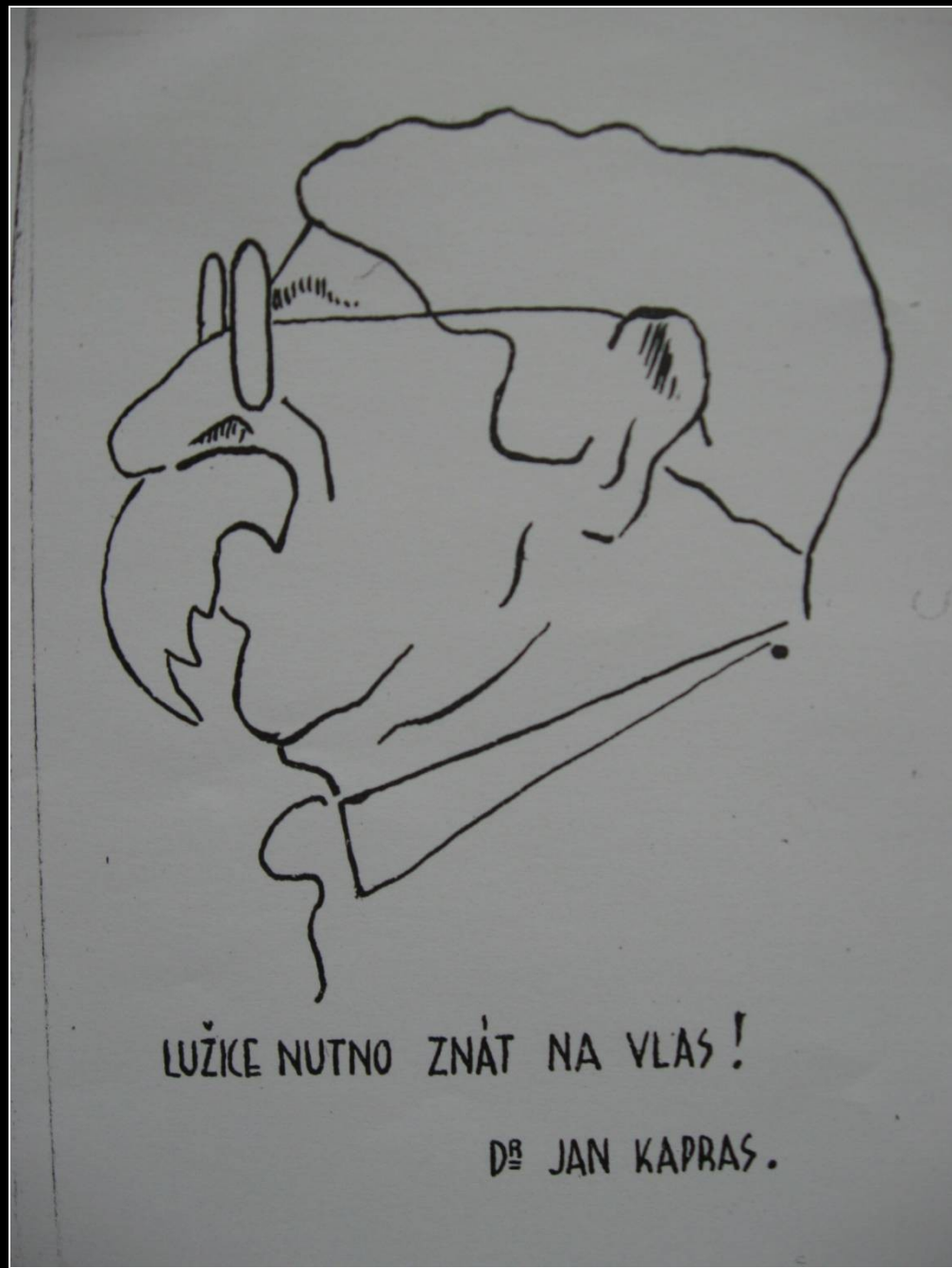
D^Ů KAREL KADLEC,
Ř. PROFESOR PRÁVNICKÉ FAKULTY KARLOVY UNIVERSITY.

ČTVRTÉ REVIDOVANÉ VYDÁNÍ.

*Ladislav Vojáček
Holešov*

F. Dlask

V PRAZE.
NÁKLADEM VLASTNÍM.
VYTISKLA KNIHTISKÁRNA „TYPUS“, PRAHA-SMÍCHOV.
1928.

DR. JUR. JAN KAPRAS

PŘEHLED
PRÁVNÍCH DĚJIN
ZEMÍ ČESKÉ KORUNY

DÍL PRVNÍ A DRUHÝ:

Právní prameny a dějiny státního zřízení

(Ukázky z pramenů)

Páté, přepracované vydání

*Ladislav Vojáček
Holýšov*

V PRAZE 1935

Nákladem vlastním – Tiskem Pražské akciové tiskárny

22.000,00
1943
Kč. 13.—

Václav Vaněček

12/21 1974

Akademik Václav Vaněček,
nositel Řádu práce

DĚJINY STÁTU A PŘÁVA
V ČESKOSLOVENSKU
do roku 1945

*Schváleno výnosem ministerstva školství ČSR čj. 25.984/74-31
ze dne 14. října 1974
jako vysokoškolská učebnice*

Třetí, doplněné a přepracované vydání

Orbis — Praha

Karel Malý

Právní dějiny

na území
České republiky

Jiří L. Bílý

 EDICE
VYSOKOŠKOLSKÉ
PRÁVNÍKÉ
UČEBNICE

DĚJINY ČESKÉHO A ČESKO SLOVENSKÉHO

PRÁVA

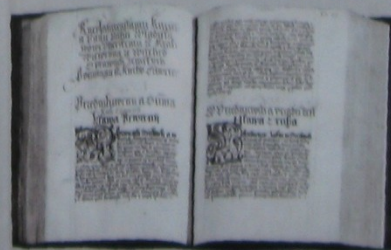
KAREL MALÝ a kolektiv autorů

LINDE Praha a.s. – Právnícké a ekonomické
nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové
a Jana Tuláčka, Opletalova 35, Praha 1

DO ROKU

1945

KAREL MALÝ — FLORIAN SIVÁK

Dějiny státu a práva v ČESKOSLOVENSKU

I. DÍL

do r. 1918

SCHVÁLENO ROZHODNUTÍM MINISTERSTVA
ŠKOLSTVÍ ČESKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY
Č. J. 9857/87—31 ZE DNE 25. ÚNORA 1987 JAKO
CELOSTÁTNÍ VYSOKOŠKOLSKÁ UČEBNICE PRO
STUDENTY PRÁVNICKÝCH FAKULT.

SCHVÁLENO ROZHODNUTÍM MINISTERSTVA
ŠKOLSTVÍ SLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ
REPUBLIKY Č. J. Š 1395/1987 ZE DNE 11. 2. 1987
JAKO CELOSTÁTNÍ VYSOKOŠKOLSKÁ UČEBNICE
PRO STUDENTY PRÁVNICKÝCH FAKULT.

Panorama
Praha
1988

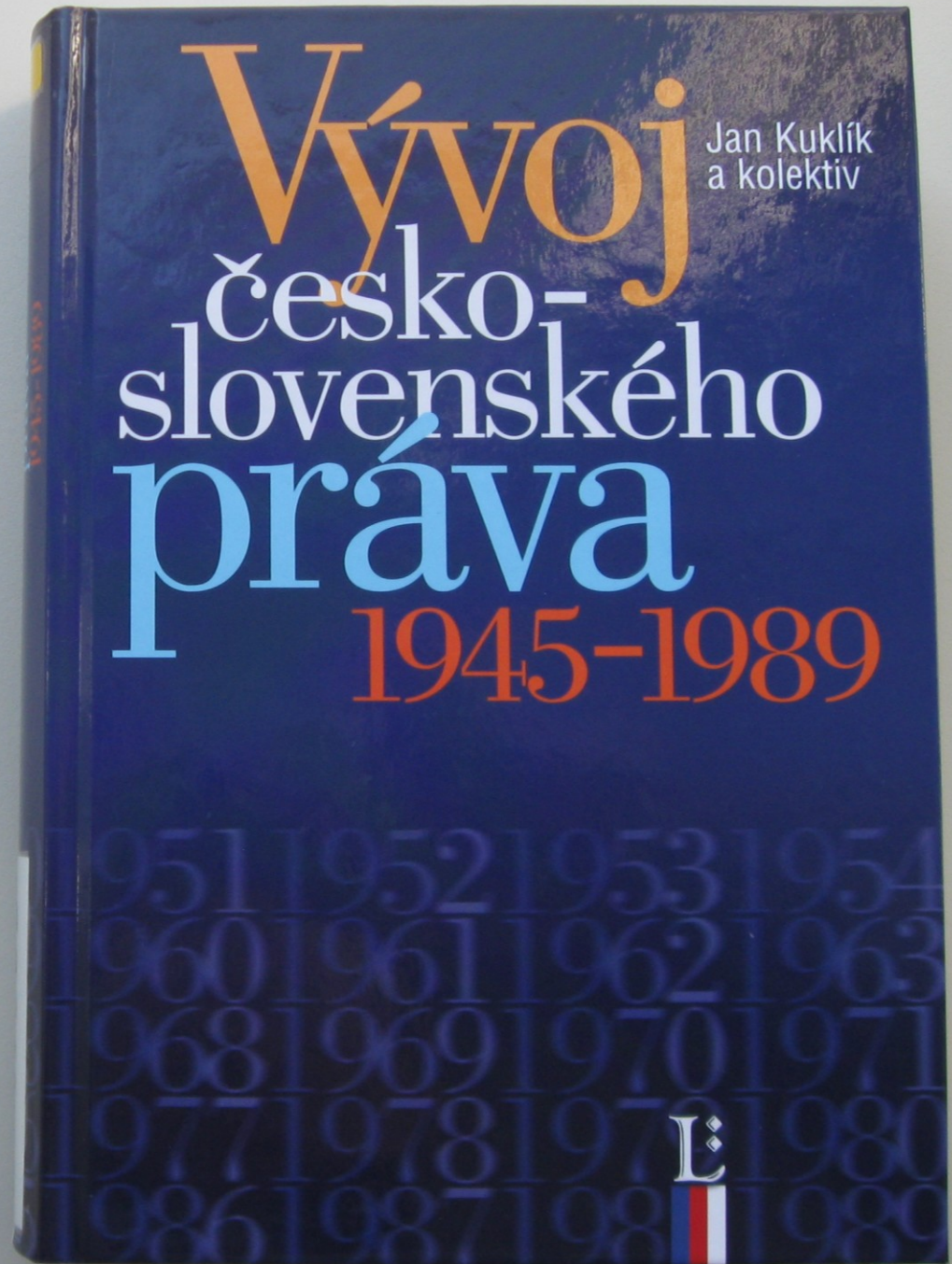
Vladimír Kindl

Jan Kuklík

**Karolina
Adamová**

Ondřej Horák

Vilém Knoll

Jozef Klimko

Jozef Beňa

Peter Mosný

Základní periodizace do roku 1918

1. Stát a právo na území České republiky do roku 1620
2. Stát a právo v období habsburského absolutismu (1620-1848)
3. Stát a právo v konstituční éře habsburské monarchie (1848-1918)

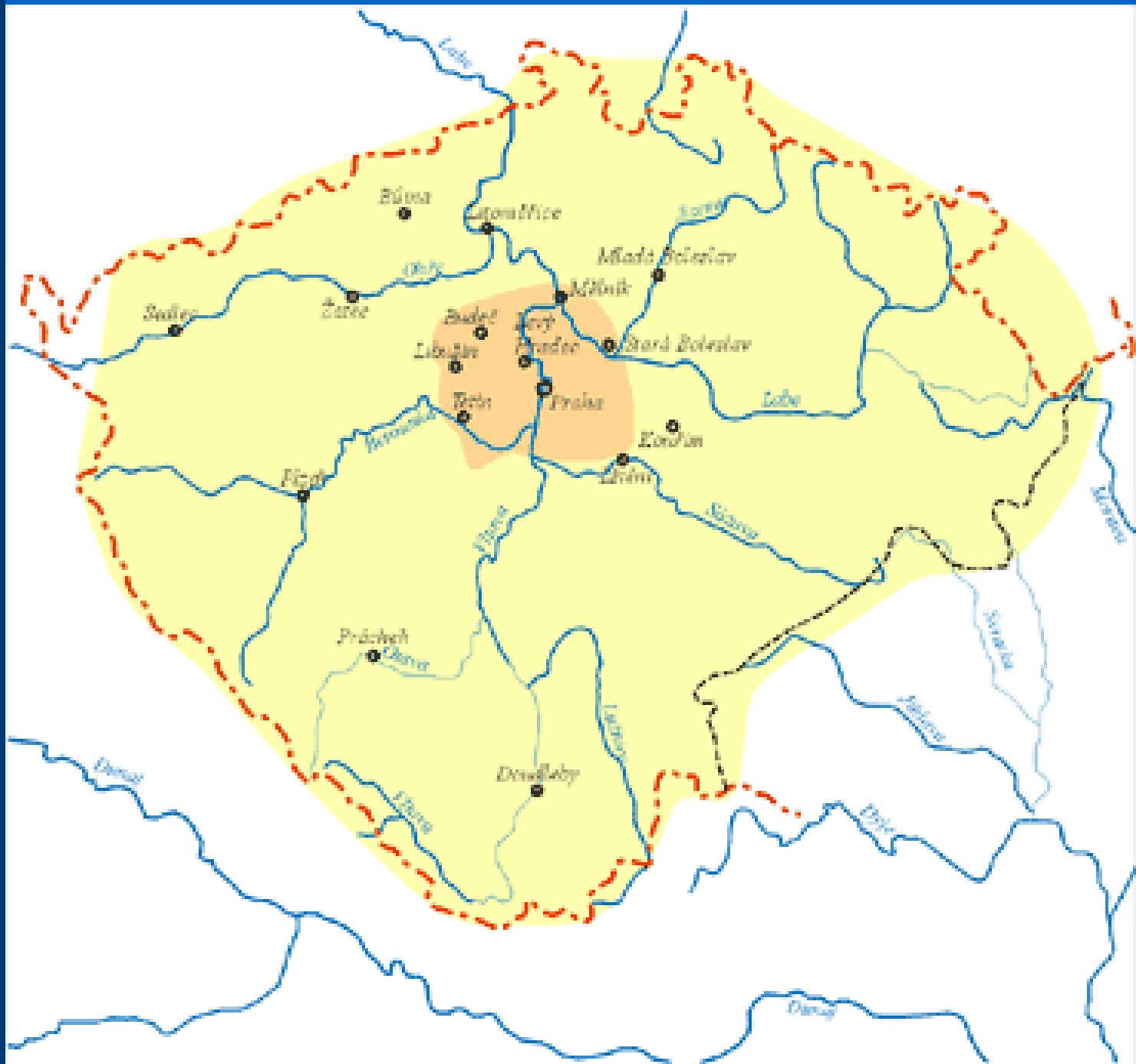
Stát a právo na území České republiky do roku 1620

1. Centralizující státní moc ranného středověku (do poloviny 11. st.)
2. Feudální rozdrobenost a její postupné překonávání (do začátku 15. s.)
3. Husitství (první polovina 15. st.)
4. Stavovství a stavovská monarchie

Vznik státu

- postupný, dlouhodobý proces oslabování rodových struktur
- Velkomoravská říše (důkaz = přijetí křesťanství)
- raně feudální stát se silnou centrální mocí a formující se územní správou

Český stát
na počátku
10. století

České země za Jagelovců

Období habsburského absolutismu (1620-1848)

1. Počátky absolutismu
2. Osvícenský absolutismus (1740 – 1789)
3. Metternichovský (policejní)
absolutismus

České země v 17. a 18. století

Konstituční éra habsburské monarchie (1848-1918)

1. Revoluce let 1848-1849
2. Bachovský absolutismus
3. Obnovení konstitučního režimu
4. Rakousko-uherský dualismus

Shrnutí = obecně k vývoji státu do roku 1918

■ 1. patrimoniální pojetí státu

- středobodem státní organizace ve středověku panovník = velkomoravské kníže, české kníže (král)

■ 2. stát jako právnická osoba

a) nejdříve moc v rukou panovníka a stavů

- česká (svatováclavská) koruna → země Koruny české

b) za absolutismu panovnické samovlády, centralizace a byrokratizace státního aparátu

c) v konstitučním státě dělba moci, občanská práva

Vývoj československého státu

- I. republika 1918 – 1938 (ČSR)
- II. republika 1938 – 1939 (Č-SR)
- Protektorát Čechy a Morava + Slovenský stát (1939 – 1945)
- socializující demokracie (1945 – 1948)
- tzv. lidově demokratické a socialistické Československo (1948 – 1989)
- listopadová ČSFR (1989 – 1992)

Mezníky ústavního vývoje období let 1948 až 1989

- únorový zvrat a Ústava 9. května (1948)
- tzv. socialistická ústava 1960
- federalizace republiky 1968/1969
- listopad 1989

Středověké a novověké právo

= velmi pestrá paletu různých forem, pramenů a oblastí práva

- jejich podoba, význam a vzájemné relace se měnily v čase
- můžeme rozlišovat mezi
 1.
 - a) právem nepsaným
 - b) právem psaným
 2.
 - a) obyčejovým právem
 - b) právem zachyceným v normativních právních aktech
 - c) právem vzešlým z rozhodování soudů
 3.
 - a) zpočátku relativně jednotným právním řádem
 - b) pozdějším právním partikularismem
 - c) moderního pojetí práva (počátky za absolutismu)

Formy práva

1. (převážně) nepsané právo

- dlouho (až do kodifikací) jasně dominovalo
- i nejstarší zákony vyhlašovány ústně

2. (převážně) psané právo

- písemná podoba zpočátku nebyla podmínkou platnosti
- zapisování sněmovních usnesení do zemských desek

Prameny práva

= vnější formy, v nichž je zachycen obsah právních vztahů (= prameny práva ve formálním smyslu)

- právní obyčeje
- normativní právní akty
- precedenty
- normativní smlouvy

Právní obyčej

= pravidlo chování

- vytvořené ve společenském povědomí
- opírající se o všeobecné přesvědčení obyvatelstva a aplikujících orgánů o jeho správnosti a
- pro případ porušení sankcionované státem

Normativní právní akty

= výsledek uvědomělé právotvorné činnosti státních orgánů

a) původně

- panovník

b) v době stavovské monarchie

- panovník + stavovský sněm

- městské, vrchnostenské a d. orgány

c) za absolutismu

- panovníci

- vrchnosti, městské orgány

+ církevní orgány

Soudcovská tvorba práva

- = vydání individuálního právního aktu, který získá normativní povahu
- spojována zejména se zemským soudem
- „volné nalézání práva“

Právní knihy

- = soukromé zápisy platného práva
- = pouze prameny poznání práva,
ale ...
- v zemském právu, městském právu

Oblasti středověkého práva

- 1. šlechtické (zemské) právo
- 2. partikulární práva
 - a) městská práva
 - b) horní právo
 - c) selská (vrchnostenská) práva
 - d) viničné (horenské) právo
 - e) lenní právo
 - +
 - d) kanonické právo
 - e) (římské právo)